

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥

ప్రాతః ప్రబుద్ధానాం పౌరాణాం విలాపో నిరాశానాం చ తేషాం నగరే
నివర్తనం

ప్రభాతాయాం తు శర్వర్యాం పౌరాస్తే రాఘవం వినా ।
శోకోపహతనిశ్చేష్టా బభూవుర్హతచేతసః ॥ 2.47.1 ॥

శోకజాశ్రుపరిద్యూనా వీక్షమాణాస్తతస్తతః ।
ఆలోకమపి రామస్య న పశ్యంతి స్మ దుఃఖితాః ॥ 2.47.2 ॥

తే విషాదార్తవదనా రహితాస్తేన ధీమతా ।
కృపణాః కరుణా వాచో వదంతి స్మ మనీషిణః ॥ 2.47.3 ॥

ధిగస్తు ఖలు నిద్రాం తాం యయాపహతచేతసః ।
నాద్య పశ్యామహే రామం పృథూరస్కం మహాభుజం ॥ 2.47.4 ॥

కథం రామో మహాబాహుః స తథావితథక్రియః ।
భక్తం జనమభిత్యజ్య ప్రవాసం తాపసో గతః ॥ 2.47.5 ॥

యో నః సదా పాలయతి పితా పుత్రానివౌరసాన్ ।
కథం రఘూణాం స శ్రేష్ఠస్త్వక్త్వా నో విపినం గతః ॥ 2.47.6 ॥

ఇహైవ నిధనం యామ మహాప్రస్థానమేవ వా ।
రామేణ రహితానాం నో కిమర్థం జీవితం హితం ॥ 2.47.7 ॥

సంతి శుష్కాణి కాష్ఠాని ప్రభూతాని మహాంతి చ |
తైః ప్రజ్వాల్య చితాం సర్వే ప్రవిశామోఽథవా వయం || 2.47.8 ||

కిం వక్ష్యామో మహాబాహురనసూయః ప్రియంవదః |
నీతః స రాఘవోఽస్మాభిరితి వక్తుం కథం క్షమం || 2.47.9 ||

సా నూనం నగరీ దీనా దృష్ట్వాస్మాన్ రాఘవం వినా |
భవిష్యతి నిరానందా సస్త్రీబాలవయోఽధికా || 2.47.10 ||

నిర్యాతాస్తేన వీరేణ సహ నిత్యం మహాత్మనా |
విహీనాస్తేన చ పునః కథం ద్రక్ష్యామ తాం పురీం || 2.47.11 ||

ఇతీవ బహుధా వాచో బాహుముద్యమ్య తే జనాః |
విలపంతి స్మ దుఃఖార్తా హృతవత్సా ఇవార్గ్యగాః || 2.47.12 ||

తతో మార్గానుసారేణ గత్వా కించిత్ తతః క్షణం |
మార్గనాశాద్ విషాదేన మహతా సమభిప్లుతాః || 2.47.13 ||

రథమార్గానుసారేణ న్యవర్తంత మనస్వినః |
కిమిదం కిం కరిష్యామో దైవేనోపహతా ఇతి || 2.47.14 ||

తదా యథాగతేనైవ మార్గేణ క్లాంతచేతసః |
అయోధ్యామగమన్ సర్వే పురీం వ్యథితసజ్జనాం || 2.47.15 ||

ఆలోక్య నగరీం తాం చ క్షయవ్యాకులమానసాః |
ఆవర్తయంత తేఽశ్రూణి నయనైః శోకపీడితైః || 2.47.16 ||

ఏషా రామేణ నగరీ రహితా నాతిశోభతే |
ఆపగా గరుడేనేవ ప్రాదాదుద్భృతపన్నగా || 2.47.17 ||

చంద్రహీనమివాకాశం తోయహీనమివార్ణవం ।
అపశ్యన్ నిహతానందం నగరం తే విచేతసః ॥ 2.47.18 ॥

తే తాని వేశ్మాని మహాధనాని
దుఃఖేన దుఃఖోపహతా విశంతః ।
నైవ ప్రజగ్ముః స్వజనం పరం వా
నిరీక్ష్వమాణాః ప్రవినష్టహర్షాః ॥ 2.47.19 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥